

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת בא תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - קיב

1. בטוענת שלא בא עליה - הטעם שכופין אותו לחלוץ ולא כופין לייבם, ביאר רב: מדובר שכבר קיבלה גט. מאיזו ברייתא הקשו שמשמע שלא קיבלה?
 - א. היא אומרת לא נבעלתי בין שאומר בעלתי, בין שאומר לא בעלתי: בתוך שלושים - כופין אותו שיחלוץ לה, ולאחר שלשים יום - מבקשין.
 - ב. לאחר שלושים - היא: נבעלתי, הוא: לא בעלתי - היא נאמנת משום חזקה שאין מעמיד עצמו, ומוציאה בגט.

הוא: בעלתי, היא: לא נבעלתי - אף על פי שחזר ואמר לא בעלתי, צריכה גט כיון שהוא נאמן, וחליצה כיון ששוויה לנפשה חתיכה דאיסורא. משמע - שעדיין לא נתן גט [ובדין א' כופין לחלוץ].

רבי אמי תירץ: כוונת הברייתא צריכה חליצה עם גיטה שכבר קיבלה.

רב אשי תירץ: בדברי רב הכוונה שנתן גט רק להפקיע את הזיקה, ובברייתא הכוונה שצריכה גט גמור המפקיעה את האישות שחלה מהייבום. עוד למדנו נסתפק 'הו' - יבמה שלאחר זמן אמרה לא נבעלתי, האם משום דיבורה נאסר אף את צרתה לשוק. פשט רב נחמן - צרתה מותרת מפני החזקה. [והרי היא לא שוויה לנפשה].
2. בראשונה אמרו על שלש נשים שגרמו לבעליהן לגרשן שנטולות כתובה. אלו הן וכיצד חזרו לומר כדי שלא תתן עיניה באחר ואוסרת עצמה שלא כדין?
 - א. אשת כהן האומרת: טמאה אני לך מחמת שנאנסתי - תביא ראיה לדבריה.
 - ב. השמים ביני לבינך שאינך נזקק כדרך בנ"א - יבקשו מהבעל לנהוג יפה.
 - ג. אוסרת אני ע"ע בנדר תשמיש של יהודים - יפר חלקו ומשמשותו, ותהא נטולה מן היהודים.

נסתפקו: נטולה אני מן היהודים, אם נפלה לייבום האם כללה אותו בנדר - רב: לא כללה. שמואל: כללה ואסורה ללא הפרה. ממשנתנו ראיה לרב - הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה - כופין אותו שיחלוץ, ואם מעלה בדעתה אף את היבם, היה צריך להיות ש'מבקשין'.
3. בהקדם דברי המשנה - מה דין נישואי וגירושי חרש וחרשת?
 - א. חרש שנשא פקחת, ופקח שנשא חרשת, אם רצה להוציא - יוציא, שכשם שהוא כונס ברמיזה, כך הוא מוציא. ואם רצה לקיים - יקיים.
 - ב. פקח שנשא פקחת ונתחרשה, אם רצה - יוציא כיון שאין צריך את דעתה. ואם רצה - יקיים. נשתטית - לא יוציא - כדי שלא ינהגו בה הפקר. נתחרש הוא או נשתטה - אינו מוציאה עולמית כיון שקידושיה גמורים ואינו בן דעת.

תמה רבי יוחנן בן נורי: מה טעם החילוק בין נתחרשה לנתחרש, אמרו לו: שהאשה יוצאה אף שלא לרצונה, והאיש מוציא רק לרצונו.
4. כיצד מבארת המשנה את דיני שני אחים ושני אחיות לגבי יבום וחליצה?
 - א. שני אחין חרשין - נשואין לשתי אחיות, וכן שתי אחיות נשואות לשני אחים - הרי אלו פטורין מן החליצה ומן הייבום [ואין משנה מה הצד השני] כדין אחות אשתו, וקידושי זו כקידושי זו. ואם היו נכריות - יכנסו, כיון שאין חליצה לחרש או חרשת ויכולות להוציא בגט רמיזה.
 - ב. חרש ופקח הנשואין לפקחות - מת חרש, אשתו פטורה אף מחליצה כדין ערוה.
 - ג. מת פקח, החרש צריך להוציא את אשתו בגט כיון שהיא 'אחות זקוקתו', ואשת אחיו אסורה לכל אדם, שאין מי שיחלוץ לה.
 - ד. פקחין הנשואין לחרשת ופקחת - מת בעל החרשת, אשתו פטורה. מת בעל פקחת, בעל החרשת מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה.
 - ה. חרש לחרשת ופקח לפקחת - מת חרש אשתו פטורה. מת פקח, החרש מגרש את אשתו ואשת אחיו אסורה לכל.
5. מה הדין כשהאחין נישאו לנכריות [לא לאחיות]?
 - א. חרש ופקח הנשואין לפקחות - מת חרש, הפקח או חולץ או מייבם כיון שזקוקה מדרבנן. מת פקח, החרש כונס ואינו מוציא.
 - ב. פקחין הנשואין לפקחת וחרשת - מת בעל חרשת, בעל הפקחת כונס, ויכול אח"כ להוציא. מת בעל פקחת, בעל חרשת או חולץ או מייבם.
 - ג. חרש לחרשת, פקח לפקחת - מת חרש, הפקח כונס, ואם רצה להוציא יוציא. מת פקח, חרש כונס ואינו מוציא.
6. מדוע לחרש וחרשת תיקנו נשואין ולשוטה ושוטה לא?

שוטה ושוטה לא יהיה בזה קיום לתקנה כיון שאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת.

הטעם שלקטנו לא תיקנו - כיון שיבא לכלל נישואין של תורה כשיגדל משא"כ חרש. ומה שלקטנו תיקנו כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)